

Nota Dierenwelzijn Bergen

Concept 20 januari 2014

Inhoud

H1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Wat is dierenwelzijn?	3
1.3 Samenvatting visie	4
1.4 Deze nota	4
H2 Wettelijk kader	6
2.1 Wettelijke taken gemeente	6
2.2 Overige relevante wet- en regelgeving.....	7
H3 Huidige situatie.....	9
3.1 Dierenopvang.....	9
3.2 Evenementen met dieren	10
3.3 Dierweiden.....	10
3.4 Jacht en visserij	10
3.5 Soortgerichte maatregelen.....	11
H4 Visie	12
H4 Uitwerking	17

H1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In de raadsvergadering van 8 maart 2012 is een motie aangenomen van VVD en Gemeentebelangen met betrekking tot dierenwelzijnsbeleid met de volgende strekking:

Onderwerp Dierenwelzijnsbeleid
<p>Overwegende</p> <ul style="list-style-type: none">• dat procedures soepeler verlopen als protocollen en handelingen die in het wettelijke kader van dieren welzijn aan gemeenten zijn toebedeeld, goed omschreven en vastgelegd;• dat de gemeente Bergen in de nabije toekomst met een regionaal dierenasiel binnen haar grenzen, een belangrijke rol gaat spelen in de opvang van o.a. zwerfdieren;
<p>Daarnaast constaterende</p> <ul style="list-style-type: none">• dat er, in tegenstelling tot diverse in dit project deelnemende buurgemeenten, in de gemeente Bergen nog geen dierenwelzijnsbeleid vigerend is, of op stapel staat,
<p>Conclusie:</p> <p><i>Draagt het college op om voor 1 oktober 2012 een startnotitie dierenwelzijnsbeleid in regionaal verband aan de raad voor te leggen ten einde op basis daarvan, voor 1 maart 2013 tot een beleidsvoorstel dierenwelzijn te komen.</i></p>

Het College heeft hierop in het coalitieakkoord opgenomen dat er dierenwelzijnsbeleid opgesteld gaat worden.

Uit het Coalitieakkoord 2012 – 2014:

“De raad heeft het college kort geleden opdracht gegeven in deze raadsperiode dierenwelzijnsbeleid op te stellen. Wij nemen die opdracht graag aan. Het onderwerp hebben wij daarom apart belegd bij één van onze wethouders. Wij ondersteunen het realiseren van een dierenasiel op het grondgebied van Bergen. In samenwerking met de gemeente Alkmaar wordt geprobeerd een gezamenlijke bijdrage vanuit de regio te realiseren. Uitgangspunt voor Bergen en Alkmaar is om de regiogemeenten een derde van de realisatiekosten bij te laten dragen. Daarnaast is in het bestuurlijke overleg tussen de dierenbescherming en de gemeenten Bergen en Alkmaar afgesproken dat er wordt gezocht naar andere kostendragers, mede om de exploitatiekosten zo laag mogelijk te houden.”

1.2 Wat is dierenwelzijn?

In de Nota Dierenwelzijn uit 2007 van het toenmalige Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is het begrip dierenwelzijn beschreven:

“In de loop van de tijd zijn er verschillende definities van dierenwelzijn geformuleerd aan de hand van nieuwe wetenschappelijke kennis en inzichten. Deze definities onderscheiden zich vooral in het accent dat wordt gelegd, maar hebben alle het dier als vertrekpunt. Eén eenduidige wetenschappelijke definitie bestaat er niet en in alle definities ontbreekt het aan harde criteria die bepalen wanneer sprake is van een goed dierenwelzijn. Criteria die wel nodig zijn als over de afzonderlijke welzijnsaspecten wordt gediscussieerd. Belangrijke en internationaal gedragen

criteria als parameters voor een goed dierenwelzijn zijn de vijf vrijheden zoals geformuleerd door Brambell (1965).

- Dieren zijn gevrijwaard van honger, dorst of onjuiste voeding.
- Dieren zijn gevrijwaard van thermaal en fysiek ongerief.
- Dieren zijn gevrijwaard van pijn, verwonding of ziekten.
- Dieren zijn gevrijwaard van angst en chronische stress.
- Dieren zijn vrij om een natuurlijk soorteigen gedragspatroon te kunnen hebben.

Deze criteria en voorwaarden bieden belangrijke handvatten in het oordeel over dierenwelzijn. Het betekent overigens niet dat wanneer een dier een keer pijn heeft of een ziekte onder de leden, er meteen sprake is van een slecht dierenwelzijn. Het zijn negatieve ervaringen en prikkels waar ook dieren in de natuur niet altijd van gevrijwaard zijn. Het gaat in deze steeds om de frequentie, de duur en de intensiteit als gevolg van het menselijk ingrijpen en handelen. Zo is stress bij het inladen van dieren voor een transport naar het slachthuis onvermijdelijk. Mits dit inladen zorgvuldig gebeurt en de tijdelijke stress tot een minimum wordt beperkt, is hier geen sprake van een slecht dierenwelzijn. Dit is anders wanneer dieren chronisch stress ervaren omdat het ze ontbreekt aan een normaal dag- en nachtritme. In dat geval kan met recht gesteld worden dat hier het dierenwelzijn niet goed geborgd is.”

Dierenwelzijn betreft de kwaliteit van het leven van het dier, waarbij de houder van het dier de ‘vijf vrijheden’ respecteert en daarmee de grenzen van het aanpassingsvermogen van het dier niet overschrijdt.

1.3 Samenvatting visie

De gemeente conformeert zich aan de vijf criteria voor een goed dierenwelzijn, zoals die hierboven zijn weergegeven. Deze vormen de basis voor het handelen van de gemeente. Op basis hiervan zijn een twaalfstal beleidspunten geformuleerd, waarmee de gemeente haar dierenwelzijnbeleid vorm wil geven. Het gaat hierbij om:

- wettelijke taken op het vlak van dierenwelzijn adequaat uitvoeren;
- hierbij samenwerken met de regiogemeenten;
- een kostendekkend tarief gaan betalen voor de wettelijke dierenopvangtaken;
- het werk van de vogelopvang blijven ondersteunen;
- het gebruik van wilde dieren in circussen ontmoedigen;
- het gebruik van roofvogels bij evenementen tegengaan;
- staandwantvissen beëindigen;
- soortgerichte maatregelen nemen (blij met de bij, amfibieëntrek)
- plezierjacht ontmoedigen;
- invoering gedragscode Flora- en faunawet onderzoeken;
- biologische landbouw stimuleren;
- bewoners actief informeren over dierenwelzijnszaken.

1.4 Deze nota

In de aanloop van deze nota is een werkconferentie dierenwelzijn georganiseerd, waarvoor zeventien organisatie op het gebied van dierenwelzijn, natuur en visserij waren uitgenodigd. Op de conferentie, die door tien mensen werd bezocht werden ideeën uitgewisseld over het dierenwelzijn en werd een toekomstbeeld geschetst van een optimaal dierenwelzijnsbeleid.

In de nota wordt ingegaan op dierenwelzijnsaspecten waar de gemeente een verantwoordelijkheid in heeft. Zo heeft de gemeente wettelijke taken op het gebied van opvang en verzorging van zwervdieren. De gemeente heeft bij het afhandelen van omgevingsvergunningen te maken met de

Flora- en Faunawet en de Natuurbeschermingswet. Verder beheert de gemeente enkele dierenweides en worden er op zeer beperkte schaal vis- en jachtrechten verpacht. De nota beschrijft de huidige situatie en biedt, zoals weergegeven, een visie voor de toekomst.

H2 Wettelijk kader

2.1 Wettelijke taken gemeente

Opvangplicht

Dieren die in de gemeente gevonden worden, vallen volgens het Burgerlijk Wetboek (boek 5 art.8 lid 3) onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. De opvangplicht van de gemeente is niet beperkt tot honden en katten. Het gaat om alle gevonden dieren die vermoedelijk wel of geen eigenaar hebben (gehad).

De gemeente is verplicht een gevonden dier, minimaal twee weken te bewaren en te verzorgen. Gedurende deze periode kan een eigenaar een dier weer ophalen. Als het dier niet wordt opgehaald, valt het 'eigendom' toe aan de gemeente. De gemeente staat dan voor de keuze wat te doen met het dier. In de praktijk blijft het dier in de dierenopvang en gaat de betreffende dierenopvangorganisatie op zoek naar een nieuwe plek.

Burgerlijk Wetboek, boek 5, artikel 8 lid 3: "Indien de gevonden zaak een dier is, is de burgemeester na verloop van twee weken, nadat het dier door de gemeente in bewaring is genomen, bevoegd het zo mogelijk tegen betaling van een koopprijs, en anders om niet, aan een derde in eigendom over te dragen. Mocht ook dit laatste zijn uitgesloten, dan is de burgemeester bevoegd het dier te doen afmaken. De termijn van twee weken behoeft niet te worden in acht genomen, indien het dier slechts met onevenredig hoge kosten gedurende dat tijdvak kan worden bewaard, of afmaking om geneeskundige redenen vereist is."

Destructie

Op 1 januari 2013 is de Wet Dieren in werking getreden. Deze wet vervangt de Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren (GWWD), de Diergeneesmiddelenwet, de Wet op de Dierenbescherming en de Wet op de uitoefening van de diergeneeskunde. De Wet Dieren is een kaderwet en wordt in delen ingevoerd. Voor de gemeente is de regelgeving over de destructie van dieren van belang: In de GWWD is geregeld dat ten aanzien van kadavers van gezelschapsdieren. Artikel 18 van de GWWD bepaalt dat bij gemeentelijke verordening regels worden gesteld voor het aangeven en bewaren van dode gezelschapsdieren, het ophalen ervan en het overdragen aan een ondernemer. Er moeten één of meer verzamelplaatsen worden aangewezen waar kadavers van gezelschapsdieren in ontvangst worden genomen. Kadavers van gevonden dieren twee weken worden bewaard, zodat een eigenaar de kans krijgt om zijn dier op te halen, mocht hij daar belangstelling voor hebben. In Bergen zijn regels over destructie van gezelschapsdieren opgenomen in de APV.

Vervoer

In de GWWD is een algemene zorgplicht voor dieren in nood (artikel 36, lid 3) opgenomen. Deze houdt in dat iedereen verplicht is om aan gewonde dieren of dieren in nood hulp te bieden als dat redelijkerwijs mogelijk en zinvol is. In de praktijk wordt hiervoor vaak de Dierenambulance ingeschakeld.

Zorgplicht wilde dieren

De Flora- en faunawet biedt samen met de Natuurbeschermingswet 1998 het belangrijkste kader voor de bescherming van in het wild levende dieren.

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen: artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zo veel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De handhaving wordt verricht door de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA).

2.2 Overige relevante wet- en regelgeving

Sportvisserij

In de Visserijwet zijn onder andere regels opgenomen voor de sportvisserij. Om te mogen vissen in een binnenwater is altijd toestemming nodig van de eigenaar van dat water. Met de Vispas mag men met twee hengels en alle toegestane aassoorten vissen in alle wateren die zijn ingebracht in de landelijke Lijst van Viswateren. Op zee en in de kustwateren mag zonder een visvergunning worden gevist met een hengel. Er zijn 4 verschillende type VISpassen voor sportvissers: een VISpas, een JeugdVISpas, een ZeeVISpas en een Kleine VISpas. De Kleine VISpas is bedoeld voor sportvissers die geen lid zijn van een hengelsportvereniging. Met deze pas mag met één hengel en een beperkt aantal aassoorten in een beperkt aantal wateren worden gevist. Sportvissen mag het hele jaar. Wel bestaan er gesloten tijden voor bepaalde vissoorten zoals paling.

De gemeente kan geen nadere regels stellen ten aanzien van hengelen. Wel kan de gemeente bij het afgeven van een vergunning voor een visevenement aan deze vergunning voorwaarden verbinden of deze vergunning weigeren. Als de gemeente eigenaar is van water en/of oevers kan zij het hengelen in dat water verbieden of onder bepaalde voorwaarden toestaan. Wanneer water door de gemeente wordt verpacht, dan kan de gemeente ook bepaalde voorwaarden opnemen.

Staadwantsvisserij

Verder is voor onze gemeente de regelgeving omtrent het staadwantsvissen relevant. Over het algemeen wordt met staadwantsvisserij de visserij met staande netten bedoeld. De visserij met staande netten berust op het principe dat vissen gevangen worden, doordat zij zelf in het netwerk verstrikt raken. De staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie heeft op 27 juni 2012 een Regeling vastgesteld ten behoeve van het toestaan van recreatief gebruik van staadwants. Deze regeling is in werking getreden op 7 juli 2012 en houdt voor onze kust een verbod in op het recreatief staadwantsvissen. In de APV van Bergen is opgenomen dat het niet meer toegestaan is om recreatief met staadwants te vissen in de Noordzee. Beroepsvissers mogen nog wel vissen met staadwants. Van de beroepsvissers in onze gemeente zijn er nu enkelen die met ontheffing van de gemeente vissen binnen 300 meter van de kust met vaste vistuigen (staadwants) in de zomerperiode.

Natuurwetgeving

De Flora- en faunawet biedt samen met de Natuurbeschermingswet 1998 het belangrijkste kader voor de bescherming van in het wild levende dieren. Onder 2.1 is al ingegaan op de zorgplicht voor wilde dieren.

Wanneer de gemeente plannen ontwikkelt voor ruimtelijke ingrepen is het van belang dat vooraf wordt onderzocht of er beschermde soorten voorkomen die nadelige effecten ondervinden. Onder de Wabo zijn aanvragers van een vergunning verplicht om het bevoegd gezag te informeren

wanneer er beschermde soorten aanwezig zijn rond een te slopen gebouw of de kap van een boom. Het ministerie van EL&I heeft lijsten met beschermde soorten.

Naast bescherming bij ruimtelijke ingrepen is in de Flora- en Faunawet is tevens de wetgeving met betrekking tot jacht en schadebestrijding opgenomen. Hiervoor is de provincie bevoegd gezag. De gemeente heeft alleen wat te zeggen over jacht wanneer het over jacht op de eigen percelen gaat.

De minster van EL&I werkt aan een nieuwe Natuurwet waarin de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet gebundeld worden.

Crisisplan

Bij calamiteiten is het gemeentelijk actiecentrum publieke zorg verantwoordelijk voor de uitvoering van de deeltaken, bijvoorbeeld de opvang van dieren. De deeltaak verplaatsen van mens en dier wordt valt onder verantwoordelijkheid van het hoofd publieke zorg. Er zijn geen afspraken dan wel waakvlamovereenkomsten gesloten met organisaties over opvang bij calamiteiten. Er wordt gehandeld naar het moment.

APV

In de APV van de gemeente Bergen is een aantal artikelen opgenomen waarin iets over dieren wordt gezegd. In de meeste gevallen betreft dit echter geen zaken die met dierenwelzijn te maken hebben, maar gaat het over de hinder die het houden van dieren kan veroorzaken. Zo gaan de artikelen 2: 57 t/m 2.59 met name over hinder door honden (loslopende honden, hondenpoep, gevaarlijke honden). Artikel 2:60 handelt over houden van hinderlijke of schadelijke dieren. Artikel 2:62 gaat in op vee dat zich nabij of op de openbare weg bevindt. Artikel 2:62 geeft voorschriften over het houden van bijen. Artikel 2:86 handelt over het vissen in zee. De artikelen 2:87 en 2:88 gaan tenslotte over honden en paarden op het strand.

Handhaving

Bij vermoedens van verstoord dierenwelzijn kunnen burgers een melding plaatsen bij 144. Deze meldkamer bepaalt aan de hand van de melding welke instantie de melding zal oppakken. In de meeste gevallen worden melding opgepakt door de Dierenpolitie (strafrecht), door de landelijke inspectiedienst van de Dierenbescherming (bestuursrecht), door de NVWA (bedrijfsmatig en landbouwhuisdieren), of bij de regionale afdeling van de Dierenbescherming (preventie).

Toekomst van drie overgebleven dieren Schoorildam is ongewis

Eigenaar 'ondergedoken', paarden weggehaald

DOOR VPE MINKEMA
SCHOORILDAM - Waar zijn de drie overgebleven paarden gebleven en wat is hun lot? De dieren, maandag weggehaald uit het weiland bij Schoorildam waar vorige week een sterk vermaagde merrie is overleden, zijn naar een onbekende bestemming vervoerd. De toekomst van de paarden is voorslagnog ongewis. De eigenaar uit Alkmaar, die wordt beticht van ernstige dieren mishandeling, is 'ondergedoken'.

De eigenaar heeft van de politie een week de tijd gekregen om aan te tonen dat hij goed voor zijn dieren kan zorgen. Vorige week overleed een van zijn merries in een weiland in Schoorildam. Volgens burens en boeren uit de buurt, die het paard nog hadden bijgevoerd, had de Alkmaarder maanden niet naar zijn paarden omgekeken. De merrie, Chanel, had nog een zogend veulen. De eigenaar zou op meerdere plaatsen in de omgeving dieren hebben lopen.

Maandagmiddag werden de drie overgebleven dieren opgehaald door een paardenhandelaar uit Alkmaar. Hij kreeg opdracht om de paarden naar een Alkmaarse autostroperij te rijden. „Omdat ik om die beesten geer, meer niet. Hier kunnen ze niet blijven.“

Dat vond de politie ook. Maandagochtend was er nog het plan om zelf de paarden

weg te halen, elders onder te brengen en de kosten – stalling, voor en eventuele medische behandelingen – op de eigenaar te verhalen.

Ook de stichting dierenopvang Amsterdam had aangeboden de paarden op te nemen. Daar stak de eigenaar een stokje voor. De familie wilde niet zeggen waar de paarden werden ondergebracht, alleen dat ze genoeg te eten zouden hebben. De dood van de merrie, Chanel, heeft tot heftige reacties geleid. De merrie was zwaar vermaagd, zakte vrijdag door haar hoeven en zou niet meer opstaan. Chanel had nog een veulen dat bij de moeder dronk. Buren en betrokkenen hebben

nog geprobeerd om het paard bij te voeren, maar dat mocht niet meer baten. Omwonenden hadden het plan opgevat om bij het weiland een groot bord te plaatsen, met de naam van de Alkmaarder er op.

De politie blijft op zoek naar de eigenaar van de dode merrie, haar veulen en de drie andere paarden. Maar agenten troffen die Alkmaarder telkens niet thuis. Bovendien bleek de man telefonisch niet bereikbaar.

Drie paardjes in Schoorildam, vlak voor vertrek met onbekende bestemming.

FOTO'S HOC MEDIA

De drie laatste paarden worden ingeladen in Schoorildam.

Fig1. krantenknipsel NHD, 27-12-2012

H3 Huidige situatie

3.1 Dierenopvang

Opvang zwerfdieren

Het Dierentehuis Alkmaar voert een belangrijk deel uit van de wettelijke taken van de gemeente op het gebied van dierenopvang. Het dierentehuis heeft met een capaciteit van 90 katten en 28 honden een regionale functie. De huisvesting aan de Bergerweg is sterk verouderd en voldoet niet meer aan de wettelijke normen.

Het Knaagdierencentrum in Heiloo verzorgt voor de gemeente de opvang van knaagdieren en konijnen. De huidige opvanglocatie is niet ideaal. Zo is er geen buitenren aanwezig op de locatie.

Vogelopvang

Bergen heeft een 21 kilometerlange kustlijn en een uitgestrekt buitengebied met veel natuur. Geregeld worden er wilde vogels gevonden die niet meer op eigen kracht vooruit kunnen. Een deel van deze vogels belandt in de Vogelopvang van Stichting de Strandloper die een opvanglocatie heeft in Heerhugowaard. Deze Stichting ontvangt subsidie voor het exploiteren van de vogelopvang. Er worden vogels opgevangen uit de regio Noord-Kennemerland. De Strandloper vangt jaarlijks ca. 2.800 vogels op. Er worden onder andere zeevogels opgevangen die aan aanraking zijn gekomen met olie. Verder voert de Stichting strandcontroles uit en wordt voorlichting en educatie gegeven over vogels en hun leefgebied.

Dierenambulance

De Stichting Dierenambulance ontvangt jaarlijks subsidie die bestemd is voor het ophalen, vervoeren, bewaren, afgeven en identificeren van gewonde honden en katten en andere huisdieren.

Verder verzorgt de Dierenambulance het vervoer van dode dieren. De dode dieren die worden gevonden, worden twee weken in een koelcel bewaard. Op deze manier kan een eigenaar een verloren huisdier nog identificeren. Hierna kan het dier door de eigenaar meegenomen worden om begraven c.q. gecremeerd te worden. Wanneer er na twee weken geen eigenaar gevonden is, ziet de Dierenambulance erop toe dat de dode dieren afgevoerd worden naar de destructie. Naast dode huisdieren gaat het ook om kadavers van wilde dieren die bijvoorbeeld aangereden zijn, of die zijn overleden aan botulisme.

Opvang bij calamiteiten

Zoals eerder aangegeven zijn er geen afspraken met organisaties over opvang bij calamiteiten. Opvang en verplaatsing van dieren heeft wel een duidelijke plek binnen de crisisorganisatie. De afgelopen jaren zijn bij enkele grote duinbranden uit voorzorg dieren geëvacueerd. Dieren zijn tijdelijk opgevangen op een gemeentewerf, of zijn bij particulieren ondergebracht. Wanneer nodig wordt de dierenambulance ingeschakeld.

Financieel overzicht dierenopvang

In 2013 zijn door de gemeente Bergen de volgende subsidies toegekend in verband met dierenopvang:

- Stichting Dierentehuis Alkmaar	: € 10.935,-
- Stichting Dierenambulance	: € 4.535,-
- Stichting Knaagdierencentrum Heiloo	: € 2.554,-
- Stichting Vogelopvang de Strandloper	: € 5.000,-
Totaal:	€ 23.024,-

3.2 Evenementen met dieren

Jaarlijks geven enkele circussen een voorstelling in de gemeente. Het is niet bekend hoeveel van deze circussen acts hebben met (wilde) dieren.

In Egmond aan den Hoef vindt jaarlijks een harddraverij plaats. Verder worden er vogeltonstellingen georganiseerd in de Blinkerd. Op verschillende zomermarkten is soms een roofvogelhouder met roofvogels en uilen aanwezig.

3.3 Dierweiden

In de gemeente bevinden zich twee dierenweides. Zo bevindt zich in Bergen een hertenkamp (van Reenenpark). De gemeente heeft het hertenkamp destijds overgenomen met de voorwaarde dat het als hertenkamp in stand moet worden gehouden.

In het Parnassiapark bevindt zich een tweede gemeentelijke dierenweide. Hier worden enkele geiten en schapen gehouden. In het verleden liepen hier ook lama's. Verder is in het Parnassiapark een volière aanwezig. Bij de aankoop van het Parnassiapark is in de aankoopakte opgenomen dat het park als park in stand moet blijven. Aangezien de dierenweide pas later is gerealiseerd, is over instandhouding van deze dierenweide niets opgenomen in de aankoopakte.

Fig.2 Dierenweide in het Parnassiapark

Het hertenkamp in Bergen en de dierenweide en volière in het Parnassiapark worden door de gemeente beheerd, waarbij de verzorging in het Parnassiapark is uitbesteed aan een werkploeg van de zorginstelling Scorlewald. De jaarlijkse kosten voor de instandhouding van het hertenkamp en de dierenweide in het Parnassiapark bedragen jaarlijks ca. €40.000,- (dit is exclusief arbeidskosten eigen personeel).

3.4 Jacht en visserij

Verpacht viswater door gemeente

Tot voor enkele jaren verpachtte de gemeente viswater rondom de slotruïne in Egmond aan den Hoef aan een visvereniging. Hieraan is inmiddels een eind gekomen.

Standwant visserij

Standwant visserij is alleen beroepsmatig toegestaan. Er wordt door enkele beroepsvissers met name op zeebaars gevist.

Jacht en schadebestrijding op gemeentelijke gronden

De gemeente heeft twee overeenkomsten voor het jachtrecht afgesloten:

- voor enkele percelen aan de Heilooër Zeeweg,
- voor een aantal percelen nabij de Zandweg/ Tiggelaan.

3.5 Soortgerichte maatregelen

Voorzieningen paddentrek

Ieder voorjaar vindt er een massale trek plaats van padden, kikkers en salamanders vanuit de duinen naar het poldergebied. De amfibieën planten zich in de polderwateren voort. Tijdens de trek worden wegen in de binnenduinrand overgestoken, waarbij veel dieren slachtoffer worden van het drukke verkeer. Op de belangrijkste oversteeklocaties zijn inmiddels paddentunnels en geleidewanden aangebracht, zodat dieren ongestoord de weg kunnen passeren.

Fig. 3 Opening amfibietunnel onder de Duinweg

IJsvogelwanden

In de gemeente is een tiental ijsvogelwanden aangelegd, waaronder in het Oude Hof. IJsvogels gebruiken deze wanden als broedvoorziening. Het onderhoud van de ijsvogelwanden ligt bij de regionale IJsvogelwerkgroep.

H4 Visie

Inleiding

Bergen is een bijzondere gemeente met veel natuur, uitgestrekte weidegebieden met veehouderij en huisdierrijke dorpen. Naast vanzelfsprekende aandacht en zorg voor de omgeving speelt flora en fauna een grote rol binnen de gemeente en in de regio. Dit bleek onder andere tijdens de werkconferentie dierenwelzijn, die in de aanloop naar deze nota is georganiseerd. Mensen voelen zich betrokken bij het welzijn van dieren en vinden het belangrijk dat dierenwelzijnszaken helder en duidelijk zijn verankerd binnen de gemeente.

Huisdieren hebben een directe afhankelijkheid van mensen wat een bijzondere verantwoordelijkheid met zich mee brengt. Naast huisdieren voelen we ons betrokken bij het welzijn van de dieren in de natuur. We vertrouwen op de eigen kracht van wilde dieren, maar willen er ook zijn voor die dieren die extra beschermd moeten worden voor verkeer, vervuiling, bij calamiteiten, etc. We willen ons conformeren aan de vijf criteria voor een goed dierenwelzijn, zoals die in het eerste hoofdstuk zijn weergegeven. Deze vormen de basis voor ons handelen.

Wettelijke taken

De belangrijkste wettelijke taak van de gemeente is de opvang en verzorging van zwerfdieren. Het gaat hierbij om de eerste veertien dagen, waarbij het zwerfdier nog eigendom is van de eigenaar en de periode hierna wanneer de eigenaar van een zwerfdier niet wordt gevonden.

De gemeente voert haar wettelijke taken op het vlak van dierenwelzijn adequaat uit.

Opvang en verzorging van zwerfdieren blijft uitbesteed aan een gespecialiseerde organisatie, zoals een dierentehuis van de Dierenbescherming. Wanneer de wettelijke opvangtermijn van veertien dagen is verlopen wordt het zwerfdier in eigendom overgedragen aan het dierentehuis dat het dier opnieuw zal plaatsen.

Bij uitvoering van dierenopvangtaken wordt samengewerkt met de regiogemeenten.

Gemeente Bergen wil bij de uitvoering van de dierenopvangtaken blijven samenwerken met de gemeenten in de regio. De gezamenlijke inspanning moet er op gericht zijn tot een eenduidig, kostendekkend tarief te komen voor de opvangtaken. Het streven is voor alle opvangtaken met één partij een contract af te sluiten.

De gemeente gaat een kostendekkend tarief betalen bij uitbesteding van dierenopvangtaken.

Vogelopvang

Aangezien Bergen een kustgemeente is, met veel natuurgebied worden er regelmatig vogels gevonden die niet meer op eigen kracht verder kunnen. We willen de opvang van hulpbehoevende vogels daarom blijven ondersteunen.

In aanvulling op haar wettelijke taken blijft de gemeente de opvang van vogels ondersteunen.

Evenementen met wilde dieren

Bij het inzetten van dieren voor vermaaksdoeleinden kan geen sprake zijn van dierenmishandeling. Ook wanneer er geen sprake is van dierenmishandeling kan een evenement onderdelen bevatten waarin op een ruwe of weinig respectvolle wijze met de betrokken dieren wordt omgegaan. De Gemeente Bergen is dan ook van mening dat wilde dieren niet thuis horen in een circus of voorstelling. Er is landelijke wetgeving in voorbereiding waarbij de inzet van wilde dieren in circussen niet meer wordt toegestaan. Vooruitlopend daarop wordt het standpunt ingenomen dat circussen met wilde dieren niet meer welkom zijn in de gemeente.

Circussen met wilde dieren zijn niet meer welkom in de gemeente.

Naast circussen vinden er regelmatig evenementen plaats waarbij wilde dieren worden gebruikt. Zo zijn er op braderieën en zomermarkten soms roofvogelhouders te vinden die hun dieren tentoonstellen. Roofvogels horen thuis in de vrije natuur. In gevangenschap kunnen de vogels hun natuurlijk gedrag niet vertonen. Ze krijgen nauwelijks de kans om te vliegen, mogen niet op een prooi jagen en hebben niet de mogelijkheid om in vrijheid een partner te zoeken en nest met jongen groot te brengen. Tijdens shows moeten de dieren kunstjes doen in een onnatuurlijke omgeving te midden van een mensenmassa. Dit alles is tegengesteld aan hun natuurlijk gedrag.

De gemeente wil het gebruik van roofvogels tijdens evenementen ontmoedigen en onderzoekt een verbod hierop.

Staadwantsvisserij

De staadwantsvisserij is een vismethode waarbij wordt gevist met kieuwnetten. Vissen blijven met hun kieuwen in het net hangen en sterven een langzame, onprettige dood. Deze vismethode past niet in de uitgangspunten van een dierenwelzijn waar we dieren niet bloot stellen aan pijn en verwondingen (zie inleiding). Het gebruik van vaste vistuigen kan voor recreatief gebruik (zwemmen, actieve watersportbeoefening zoals golfsurfen) tot onveilige situaties leiden. Recreatief staadwantsvissen in de kustzone voor Bergen is sinds 2012 door het Ministerie verboden. Beroepsmatig staad wordt door het Rijk nog wel toegestaan. Om met staadwants te vissen in de 300 meter zone voor de kust is een ontheffing nodig van de gemeente.

Staadwantsvisserij als vismethode wordt afgekeurd. Er worden geen nieuwe ontheffingen meer verstrekt.

Soortgerichte maatregelen

In 2013 heeft de raad de motie Blij met de Bij aangenomen. Het doel van de motie is bijvriendelijke maatregelen te nemen waardoor Bergen aantrekkelijker wordt voor bijen. Het gaat namelijk slecht met de bijen in Nederland. Een belangrijke oorzaak hiervoor is het gebruik van bestrijdingsmiddelen waar bijen onder te lijden hebben.

Eind 2013 is een studie gestart naar het gebruik van bestrijdingsmiddelen door de gemeente en alternatieven hiervoor. Verder wordt inwoners gevraagd om hun gebruik van bestrijdingsmiddelen terug te dringen, krijgen schoolklassen les over bijen en worden er overige maatregelen genomen om Bergen bijvriendelijker te maken.

Fig. 4: Bergen is blij met de bij

Soortgerichte maatregelen worden gestimuleerd. Hierbij ligt de focus op het bijvriendelijker maken van de gemeente en de amfibieëntrek in de binnenduinrand.

Verder blijft de amfibieëntrek in de binnenduinrand punt van aandacht. Op veel plaatsen is in de afgelopen tien jaar een geleideraster aangebracht met amfibietunnels, zodat dieren veilig kunnen oversteken. Er zijn nog steeds locaties waar veel dieren worden dood gereden. Hier zijn maatregelen gewenst.

Jacht

Het doden van de dieren (plezierjacht) past niet in de uitgangspunten van een dierenwelzijn waarin we dieren niet blootstellen aan pijn, verwonding en stress. De gemeente heeft nog enkele gronden in bezit waarop wordt gejaagd. Er wordt gejaagd op dieren als haas en houtduif. De dieren waarop gejaagd wordt brengen hoegenaamd geen schade toe aan de betreffende percelen, zodat het achterwege laten van de jacht verder geen consequenties heeft. De gemeente wil de plezierjacht binnen haar grondgebied ontmoedigen en laat bestaande jachtrechten op haar gronden aflopen en verlengt deze rechten niet meer.

De gemeente wil de plezierjacht ontmoedigen. De jacht op de eigen gronden van de gemeente wordt beëindigd.

Gedragscode Flora- en faunawet

Wanneer er werkzaamheden plaatsvinden waarbij beschermde planten of dieren worden verstoord is, dient een ontheffing te worden aangevraagd van de Flora- en faunawet. Steeds meer gemeenten werken met een gedragscode Flora- en faunawet. Het voordeel van de gedragscode is dat voor een aantal beschermde soorten een ontheffing niet meer nodig is bij werkzaamheden, mits de gedragscode nageleefd wordt. In de gedragscode zijn regels opgenomen die ervoor zorgen dat de natuur minimaal wordt verstoord. Het nadeel van het werken met een gedragscode is dat er beperkingen optreden. Zo mogen bepaalde werkzaamheden die verstoring kunnen opleveren in een bepaalde deel van het jaar niet meer plaatsvinden. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het uitvoeren

van baggerwerkzaamheden tijdens de voortplantingsperiode van amfibieën, maaien tijdens het broedseizoen van weidevogels, of om het maaien van bermen met bijzondere planten in het bloeiseizoen.

Wanneer de nieuwe Natuurwet van kracht gaat, wordt onderzocht of de gemeente gaat werken met een gedragscode Flora- en faunawet.

Nu hebben bermen met beschermde plantensoorten, zoals orchideeën in veel gevallen al een extensief maaibeheer. Ook vindt kap van bomen en bosschages plaats buiten het broedseizoen van vogels, zodat verstoring tijdens het broedseizoen wordt voorkomen. In de praktijk proberen we verstoring van Flora en Fauna al tot een minimum te beperken.

Wanneer de nieuwe Natuurwetgeving is vastgesteld, wordt onderzocht wat de consequenties zijn van het werken met de gedragscode Flora- en faunawet voor onze gemeente. Naar verwachting gaat de nieuwe Natuurwet begin 2014 van kracht.

Biologische landbouw

Gemeente Bergen wil een duurzame gemeente zijn. Hierin past het stimuleren van biologische landbouw. Binnen de biologische landbouw heeft een dier meer vierkante meters tot zijn beschikking, er zijn beperkingen voor het op stal zetten en varkens, koeien en kippen en zijn er voorschriften over het beschikken over daglicht en een vrije uitloop naar buiten. Anno 2013 zijn er slechts enkele biologische bedrijven actief binnen de gemeentegrenzen. Omschakeling naar een biologische productiemethode is een keuze die een agrarische ondernemer zelf moet nemen. De gemeente kan alleen stimuleren. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren door biologische bedrijven voorrang te geven bij verpachting van gemeentelijke gronden. Verder kan de gemeente zelf producten afnemen afkomstig uit de biologische landbouw. De gemeente hanteert inmiddels het principe waar mogelijk fairtrade producten aan te schaffen.

Biologische landbouw wordt gestimuleerd.

Door dierenwelzijnsorganisaties wordt het aanbrengen van schuilstallen in weidegebieden gepromoot. Paarden, koeien en schapen krijgen dan de gelegenheid om te schuilen bij felle zon, kou of regen. Het plaatsen van schuilstallen in het open weidegebied heeft helaas een grote landschappelijke impact en draagt bij aan de verrommeling van het landschap. Daarom blijft het plaatsen van schuilstallen in de weidegebieden niet toegestaan.

Voorlichting

De gemeente zal haar inwoners actief informeren over dierenwelzijnszaken. Op de website komt een helder overzicht waar inwoners terecht kunnen met vragen over dierenopvang en andere dierenwelzijnszaken.

De gemeente informeert haar bewoners actief over dierenwelzijnszaken.

Scholen kunnen deelnemen aan het lopende natuur- en milieueducatieprogramma, waarbij schoolklassen onder andere een bezoek kunnen brengen aan de boerderij of mee kunnen doen aan activiteiten georganiseerd door het IVN.

Vertegenwoordigers van natuur- en dierenwelzijnsorganisaties hebben aangegeven graag in contact te blijven met de gemeente en betrokken te worden bij nieuwbouwprojecten en groenbeheer. De organisaties hebben veel kennis in huis waar de gemeente van kan profiteren.

Fig. 5: Veel belangstelling op de slootjesdag.

H4 Uitwerking

- **Kostendekkend tarief dierenopvang**

Doel: Komen tot een kostendekkende vergoeding voor de uitbestede dierenopvangtaken.

Inhoud: De subsidies die verstrekt worden aan de dierenambulance, dierentehuis, knaagdierenopvang en vogelopvang bedragen op dit moment in totaal jaarlijks bijna € 23.000,-. Deze subsidies zijn niet kostendekkend.

In PORA-verband zijn, in samenspraak met de Dierenbescherming, de werkelijke kosten berekend voor uitvoering van wettelijke taken door het Dierentehuis (honden/katten) en de Knaagdierenopvang. Dit is gebeurd aan de hand van de volgende uitgangspunten:

- Het Dierentehuis vangt jaarlijks zo'n 75 honden en 180 katten op voor alle PORA-gemeenten;
- Het Knaagdierencentrum vangt jaarlijks zo'n 250 dieren op;
- De gemeente sluit met de opvangorganisaties een zakelijke dienstverleningsovereenkomst af waarin de kosten voor de wettelijke taak en de eigendomsoverdracht worden vergoed;
- Het betreft kosten voor vervoer, beheer en administratie, personeel, diervoorzorging, medische kosten en huisvesting;
- De opvangtermijn die wordt vergoed, wordt voor honden gemaximeerd op vier weken, voor katten op acht weken en voor konijnen en knaagdieren op zeven weken. Daarna wordt het dier in eigendom overgedragen;

Op basis van deze uitgangspunten bedragen de werkelijke kosten van het Dierentehuis voor onze gemeente ca. € 16.500,-. In de huidige situatie wordt een subsidie verstrekt van ruim € 10.900,-.

De werkelijke kosten van de Knaagdierenopvang bedragen voor Bergen ca. € 5.500,-. In de huidige situatie wordt een subsidie verstrekt van ruim € 2.500,-.

Voor het werk van de dierenambulance is een onderbouwing van de werkelijke kosten in voorbereiding. Voor de vogelopvang ontbreekt nog een onderbouwing. Naar verwachting zullen de werkelijke kosten enkele duizenden Euro's hoger liggen dan de subsidies die nu worden verstrekt.

Planning: vanaf 2015

Kosten: een verhoging van de uitgaven voor dierenopvang betekent dat het benodigde budget stijgt van bijna € 23.000,- per jaar tot ca. € 35.000,-.

- **Dierenwelzijn op website**

Doel: Inwoners goed informeren over dierenwelzijn.

Inhoud: Duidelijke informatie op de website over alle zaken die met dierenwelzijn te maken hebben, met o.a. verwijzingen naar dierenopvangorganisaties.

Planning: 2014

Kosten: -

- **Gedragscode Flora- en faunawet**
Doel: Rekening houden met flora en fauna bij onderhoudswerkzaamheden en ruimtelijke ingrepen.
Inhoud: Wanneer de nieuwe Natuurwet van kracht gaat wordt het werken onder een gedragscode onderzocht.
Planning: tweede helft 2014
Kosten: -
- **Ontmoedigen gebruik roofvogels**
Doel: Aanwezigheid van roofvogels op braderieën e.d. tegengaan.
Inhoud: Onderzoeken hoe de gemeente het gebruik van roofvogels kan tegengegaan. Bij eigen evenementen worden gebruik van roofvogels niet meer toegestaan.
Planning: 2014
Kosten: -
- **Staadwantsvisserij beëindigen**
Doel: De staadwantsvisserij in de kustzone beëindigen
Inhoud: Geen nieuwe ontheffingen meer verstrekken voor staadwantsvisserij
Planning: vanaf 2015
Kosten: -
- **Circussen**
Doel: Het gebruik van wilde dieren in circussen ontmoedigen.
Inhoud: Een gemeente kan een circus niet verbieden om reden van het gebruik van wilde dieren. Wel kan een gemeente circussen zonder wilde dieren actief uitnodigen.
Planning: vanaf 2015
Kosten: -
- **Soortgerichte maatregelen**
Doel: maatregelen nemen ter bevordering van de bij en maatregelen nemen om knelpunten in de amfibietrek op te lossen.
Inhoud: De inwoners worden aangemoedigd het gebruik van gif te beperken. Voor scholen wordt een lespakket over bijen ontwikkeld.
De grootste knelpunten in de amfibietrek zijn het afgelopen decennium verbeterd doordat in de binnenduinrand amfibietunnels met geleidewanden zijn aangelegd. In samenwerking met het regionaal paddenoverleg worden voor de resterende knelpunten maatregelen uitgewerkt.
Planning: 2015-2018
Kosten: De educatieve maatregelen ten behoeve van de bij, worden opgenomen in het NME-programma .
De kosten voor het oplossen van knelpunten in de amfibietrek, zoals paddentunnels e.d. kunnen pas geraamd worden wanneer de maatregelen nader zijn uitgewerkt.